

7440 SAYILI KANUNA İLİŞKİN AÇIKLAMA

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12 Mart 2023 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılandırma Kanunuyla;

- Vatandaşlarımızın kamuya olan borç yükü azalacak,
- Borçlar taksitler halinde ödenebilecek,
- Vergiler, vergi cezaları, idari para cezaları ve ecrimisillerle ilgili ihtilaflar sonlandırılacak,
- Devam eden vergi incelemeleri ve takdir işlemleri için Kanundan yararlanılabilecek,
- Beyan edilmemiş veya eksik beyan edilmiş vergiler için pişmanlıkla ya da izaha davet kapsamında veya kendiliğinden beyan yapılabilecek,
- Geçmiş yıl beyanları artırılarak vergi incelemesine muhatap olunmayacak,
- İşletme kayıtları gerçek duruma uygun hale getirilecek,
- 7256 sayılı Kanun ile 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılan veya 6183 sayılı Kanun kapsamında taksitlendirilen borçlardan 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ödemeleri devam edenler talep edilmesi halinde Kanun kapsamında yapılandırılabilir,
- Yapılandırılan borçların tamamının peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ödenmesi halinde Yİ-ÜFE tutarları üzerinden ayrıca indirim yapılacak,
- 30 Eylül 2023 tarihine kadar araç muayenelerinin yaptırılması halinde aylık %5 fazlaların tahsilinden vazgeçilecek,

Çeşitli alanlarda düzenlemeler yapan ve toplumun her kesimine hitap eden Kanunu vatandaşlarımıza anlatmak, Kanundan azami seviyede yararlanılmasını sağlamak amacıyla Başkanlığımız/Defterdarlığımız tüm personeli ile Kanunu anlatmak ve uygulamak üzere hazır bulunuyoruz.

Yapılandırma Kanunu kesinleşmiş borçlara ödeme kolaylığı getiriyor.

- Vergi Dairelerine ödenmesi gereken vergi ve diğer borçların zam ve faizleri Yİ-ÜFE oranında, yaklaşık dörtte üçü kadar, azaltılıyor. Vergi aslına bağlı cezalar da tamamen siliniyor.
- Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında da yarısı oranında indirim yapılıyor.
- Borcun peşin ödenmesi halinde katsayı alınmadığı gibi;
 - ✓ Yİ-ÜFE oranında hesaplanan tutardan %90 oranında,
 - ✓ Yapılandırılan borcun idari para cezası olması halinde ceza tutarından da ayrıca %25 oranında

indirim yapılıyor.

- Taksitli ödeme seçeneğini tercih edenler;
 - ✓ İsterlerse ilk taksit ödeme süresi içinde peşin ödeme yapabilir ve getirilen imkânlardan yararlanabilirler.

- ✓ İsterlerse birinci taksiti süresinde ödedikten sonra geri kalan taksitlerin tamamını ikinci taksit ödeme süresi içinde ödeyerek katsayı ödemeyerek Kanundan yararlanabilirler.
- Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece gecikme faizi, faiz, gecikme zammı gibi fer'i alacaklardan oluşması halinde de indirim uygulamasından yararlanılabilecek. Bu durumda fer'i alacak yerine hesaplanan Yİ-ÜFE tutarının tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi halinde Yİ-ÜFE tutarından %50 oranında indirim yapılacak.
- Kanun yapılandırılan borçları aylık dönemler halinde azami 48 eşit taksitte ödeme imkânı veriyor.
- Taksitlere bu gün için uygulanan tecil faizinin altında bir oranda katsayı uygulanacak.

Vatandaşlarımız, kamuya olan borçlarını Kanunun sunduğu imkânlardan yararlanmak suretiyle yapılandırabilecek ve ekonomik faaliyetlerini daha kolay yürütebilecek.

Gelir vergisi, kurumlar vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, KDV, ÖTV gibi tüm vergiler bu Kanuna göre yapılandırılabilir [6736 sayılı Kanuna göre tahakkuk eden alacaklar (matrah ve vergi artırımı ile işletme kayıtlarının düzeltilmesinden kaynaklanan vergiler) dâhil].

Ayrıca, 31/12/2022 tarihinden önce verilen ve vergi dairelerince takip edilen bütün idari para cezaları Kanun kapsamında yapılandırılabilir.

Adli para cezaları da dâhil olmak üzere 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip edilen maden devlet hakkı, öğrenim kredileri, ecrimisiller gibi borçlar Kanuna göre yapılandırılarak ödenebilecek.

Kanun 31 Aralık 2022 tarihini esas alıyor. 31/12/2022 tarihinden önceki dönemlere ilişkin vergi, resim, harç ve bunlara ilişkin vergi cezaları ile gecikme zam ve faizleri kapsama girmektedir. Beyannameli mükellefiyetler açısından 31/12/2022 tarihine kadar verilmesi gereken beyannamelere konu alacaklar (gelir veya kurumlar vergisine mahsuben 2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergi hariç) kapsama girmektedir.

Motorlu taşıtlara ilişkin borçlarını yapılandıran araç sahipleri, Kanun kapsamında yapılandırılan bu borçlarının;

- tamamını ödemeleri halinde motorlu taşıtların satış ve devrine ait ilişik kesme belgesi,
- en az %10'unu ödenmeleri ve Kanun hükümlerini ihlal etmemeleri şartıyla taksit ödeme süresi sonuna kadar fenni muayene izin ve uçuşa elverişli belgesi,

alabilecekler.

Tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı ve alkollü içkilerin üreticileri ve ithalatçıların, ürünlerinde kullanmaları gereken özel etiket ve işaretleri kullanabilmeleri için Kanun kapsamında yapılandırılan borçlarından, bazı dönemlere ilişkin ÖTV, KDV ve damga vergisinin tamamının ödenmesi şartı getirilmiştir.

Kanunun 2 nci maddesine göre yapılandırılan borcun (katsayı tutarı dâhil) %10'unun ödenmiş olması şartıyla, Kanun hükümleri ihlal edilmediği sürece bu borçlar borç durumunu gösterir belgede gösterilmeyecek.

İhtilaflar sulh yoluyla çözümleniyor.

Kanun, ihtilafli alacakların yeniden yapılandırılması ve sulh yoluyla çözüme kavuşturulması imkânını da getirmiştir.

Kanun kapsamındaki vergi ve vergi cezalarına, idari para cezalarına ve ecrimisillere karşı açılan davaları sonlandırmak, idarelerle sulh olmak ve yaşanan belirsizliği ortadan kaldırmak isteyen mükellefler de Kanun kapsamından yararlanabilecek.

Bu kapsamda, Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ihtilafın bulunduğu aşama ve ihtilafa ilişkin verilmiş yargı kararları esas alınarak Kanunda farklı oranlarda ödemeler öngörülmektedir.

Bu alacakların da peşin veya ilk iki taksit ödeme süresi içinde ödenmesi hâlinde de Yİ-ÜFE tutarından ve idari para cezalarının aslından aynı şekilde indirim yapılacak.

Halen vergi incelemesinde olan veya takdir işlemleri devam eden mükellefler için de düzenleme bulunuyor.

Devam eden vergi incelemesi veya takdir işlemlerine konu muhtemel alacaklar da Kanun kapsamında olup, inceleme ve takdir işlemlerinin neticesine göre tarh edilecek vergi ve kesilecek cezalar için mükelleflerimiz yapılandırma imkânlarından yararlanabilecek.

Yapılandırılan borçların peşin veya on iki eşit taksitte ödenmesi mümkün olup, bu kapsamdaki ödemelerin de peşin ödenmesi hâlinde de Yİ-ÜFE tutarından indirimler yapılacak.

Pişmanlıkla ya da izaha davet kapsamında veya kendiliğinden beyana taksit imkânı veriliyor.

Kanun kapsamında pişmanlıkla ya da izaha davet kapsamında veya kendiliğinden beyan edilen vergilerin ödemeleri kolaylaştırılıyor ve bu müesseseleri kullanmak suretiyle vergi dairesinin bilgisi dışında kalan hususların beyan edilmesi sağlanıyor.

Örneğin, tapu harcı yönünden eksik beyanda bulunmuş olan vatandaşlarımız ya da geçmiş dönem katma değer vergisi beyannamelerini vermemiş olan mükelleflerimiz Kanunun getirmiş olduğu bu imkânlardan yararlanarak eksik beyanlarını tamamlayabilecek, verilmemiş beyannamelerini verebilecektir.

Kanun bu durumdaki vatandaşlarımıza, gelin beyannamenizi verin, ister peşin ister taksitle hesaplanan tutarları ödeyin, herhangi bir ceza, zam ve faize de muhatap olmayın demektedir.

Pişmanlıkla ya da izaha davet kapsamında veya kendiliğinden beyan üzerine ödenecek tutarların peşin ödenmesi hâlinde de Yİ-ÜFE tutarından indirimler yapılacak.

Matrah ve vergi artırımını imkânı veriliyor.

Bu Kanunla getirilen önemli düzenlemelerden bir tanesi de matrah artırımını.

Mükelleflerimiz daha önceki beyanlarını belli oranlarda arttırsalarsa o takdirde geçmişe dönük olarak herhangi bir vergi incelemesine muhatap olmayacaklar.

Örneğin bir kurumlar vergisi mükellefimiz 2019 yılında 800.000 lira kazanç beyan etti ve buna ilişkin kurumlar vergisini ödedi.

Ancak, hesaplarında her hangi bir hata, kusur veya eksiklik var mı diye bir tereddüdü varsa bu yıl için 240.000 lira ilave beyanda bulunacak, bu tutar üzerinden %20 oranında hesaplanan 48.000 lira vergi ödeyerek vergi inceleme riskinden kurtulacak.

Söz konusu mükellef daha önce vergi idaresine karşı yükümlülüklerini zamanında yerine getirmişse, ilave beyan üzerinden %20 yerine %15 oranında hesaplanan 36.000 lira vergiyi ödeyecek.

7440 sayılı Kanun kapsamında yapılan matrah ve vergi artırımını sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içerisinde peşin olarak ödenmesi halinde bu vergilerden (damga vergisi hariç) de %10 indirim yapılacaktır. Dolayısıyla örnekte yer alan mükellef 2019 yılı için yaptığı kurumlar vergisi matrah artırımını sonucu 36.000 lira olarak tahakkuk edecek vergisini Haziran ayı içinde peşin olarak öderse, %10 indirimle birlikte ödeyeceği vergi 32.400 liraya düşecektir.

Taksitle ödeme seçeneği tercih edilmesi ve birinci taksit süresinde ödendikten sonra geri kalan taksitlerin tamamının birinci taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde katsayı alınmayacak. Ancak %10'luk peşin ödeme indiriminden yararlanılamayacak.

Mükellefimiz zarar beyan ettiyse veya hiç matrah beyan etmemişse, bu durumda da kanunda öngörülen asgarî tutarlar üzerinden matrah artırımında bulunabilecek.

Bu kapsamda mükellefler;
Gelir ve Kurumlar vergileri,
Gelir/Kurumlar Stopaj Vergisi,
Katma Değer Vergisi

açısından 2018-2022 yılları için matrah veya vergi artırımında bulunabilecekler.

Kira geliri elde etmesine rağmen beyan etmeyen veya eksik beyan eden mükelleflerimiz de bu imkândan yararlanabilecek.

Mükelleflerin 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için öncelikle bu yıla ilişkin gelir vergisi veya kurumlar vergisi beyannamesini vermiş olmaları gerekiyor.

İkinci olarak bu beyannamelerde beyan edilen vergiye esas matrahın;

• 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile,

• 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın

yüksek olanından az olmaması şart.

Bu şekilde hesaplama yapıldıktan sonra mükellefler beyannamelerini verecek ve 2022 yılı için beyan ettikleri matrahları %25 oranında artırarak bulunan matrah üzerinden %20 oranında, uyumlu mükellef iseler %15 oranında vergi ödemek suretiyle matrah artırımından yararlanabilecek.

Kıyaslama sonucu beyan edilen tutar, 2022 yılı için Kanunda öngörölmüş olan asgari matrah tutarından az ise asgari matrah tutarı üzerinden matrah artırımından yararlanılacak.

2022 yılında gelir ve kurumlar vergisi yönünden matrah artırımını yapmak isteyen mükelleflerin bu kıyaslamaya dikkat etmeleri ve doğru beyanda bulunmaları önem arz ediyor.

Matrah ve vergi artırımları 31 Mayıs 2023 tarihine kadar yapılabilecek.

Matrah ve vergi artırımını sonucu hesaplanan vergiler, peşin veya ilk taksit Haziran 2023 ayından başlamak üzere aylık dönemler halinde azami 12 taksitte ödenebilecek.

Bu tutarların Kanunda öngörölen süre ve şekilde ödenmesi halinde bu vergi türlerinden inceleme ve tarhiyata muhatap olunmayacak.

Burada altı çizilmesi gereken diğer önemli bir husus; Kanuna uygun ödeme yapılmaması halinde matrah ve vergi artırımını imkânları kaybedilecek, yani inceleme ve tarhiyat yapılabilecek. Ödenmeyen vergiler de gecikme zammıyla birlikte tahsil edilecek.

Matrah veya vergi artırımını hükümlerinden;

- Defter, kayıt ve belgeleri yok edenler, tahrifat yapanlar,
- Sahte belge düzenleyenler,
- VUK 359/ç fıkrasında yer alan fiilleri işleyenler,
- Terör suçundan hüküm giyenler,
- Milli güvenliğe karşı işlenen suçlar nedeniyle haklarında soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler,

yararlanamayacak.

Matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin, ilk iki taksiti süresinde ve tam ödemeleri koşuluyla, bir takvim yılında en fazla üç taksitin süresinde ödenmesi şartı aranılmayacak, süresinde ödenmeyen taksitler son taksiti izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödenebilecek.

Kanunla işletme kayıtlarının gerçek duruma uygun hale getirilmesine de imkân veriliyor.

İşletmede bulunduğu halde kayıtlarda yer almayan kıymetlerin defterlere kaydına imkân sağlanıyor.

Bu kapsamda;

Genel orana tabi emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için %9 oranında,

İndirimli orana tabi emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için tabi olduğu oranın yarısı (%4 veya %0,5) oranında,

KDV hesaplanarak ödenecek.

Beyan edilen emtiaya ait hesaplanarak ödenen KDV, 1 No.lu KDV Beyannamesinde genel esaslar çerçevesinde indirim konusu yapılabilecek ancak iadeye konu edilemeyecek.

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar içinse, fatura düzenlenmek ve her türlü vergisel yükümlülükler yerine getirilmek suretiyle, işletme kayıtları düzeltilebilecek.

Yapılan düzenlemeler kapsamında işletme kayıtlarının düzeltilmesi nedeniyle geçmişe dönük ceza ve gecikme faizi uygulanmayacak.

Kasa mevcudu ortaklardan alacaklar ile ilgili hesapların da düzeltilmesine olanak sağlandı.

Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, kayıtlarında yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklarını gerçek duruma uygun hale getirebilecek.

Bu kapsamda düzeltilen kayıtlar nedeniyle 31 Mayıs 2023 tarihine kadar beyanda bulunulacak ve beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenecek.

Başvuru ve ödemeler

Kanundan yararlanmak isteyenlerin, **31 Mayıs 2023 tarihine kadar** ilgili idareye başvuruda bulunmaları gerekiyor.

Kanunun 2 nci maddesinden yararlanmak isteyen borçlular, başvurularını Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi (www.gib.gov.tr) ya da e-Devlet (www.turkiye.gov.tr) üzerinden yapabilecekleri gibi bağlı buldukları vergi dairesine doğrudan veya posta yoluyla ya da diğer vergi daireleri aracılığıyla da yapabilecekler.

İdari para cezası ve ecrimisil borçlarını Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında yapılandırmak isteyen borçlular, başvurularını idari para cezasını veren/ecrimisili tespit ve takdir eden idarelere yapacaklar.

Başvuru sırasında peşin veya taksit seçeneklerinden biri tercih edilecek. Yapılandırılan tutarlar 12, 18, 24, 36, 48 taksit seçenekleri ile ödenebilecek. Taksitler aylık ödenecek.

Ancak, unutulmamalı ki Kanunun 4 üncü maddesinin bir ila yedinci fıkraları kapsamında yapılandırılan alacaklar ile matrah artırımını üzerine tahakkuk eden vergiler için ödemeler peşin veya 12 taksitte yapılabilecek.

Peşin veya ilk taksit ödemelerinin **30 Haziran 2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 3 Temmuz 2023)** (bu tarih dâhil) tarihine kadar yapılması gerekiyor.

Peşin ödemeler teşvik ediliyor.

Vatandaşlarımıza, bu Kanunla getirilmiş olan peşin ödeme düzenlemesini tekrar hatırlatmak istiyoruz.

- Borcun tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi halinde;
 - ✓ Katsayı alınmıyor.
 - ✓ Yİ-ÜFE tutarından %90 oranında indirim yapılıyor.
 - ✓ Kanun kapsamındaki idari para cezalarından %25 indirim yapılıyor.
 - ✓ Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması halinde Kanun kapsamında hesaplanan Yİ-ÜFE tutarından %50 indirim yapılıyor.
 - ✓ Matrah ve vergi artırımı sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içerisinde peşin olarak ödenmesi halinde bu vergilerden de %10 indirim yapılıyor.

Söz konusu ödemenin defaten yapılması zorunlu olmayıp, ilk taksit ödeme süresi içinde farklı zamanlarda borcun tamamının ödenmesi hâlinde de peşin ödeme indiriminden yararlanılacak.

- ✓ Peşin ödeme seçeneği tercih edilmekle birlikte, ilk taksit ödeme süresi içinde ödemenin yapılamaması halinde, birinci taksiti izleyen ayın sonuna kadar bu tutarın geç ödeme zammı ile ödenmesi mümkün. Bu şekilde yapılan ödemelerde katsayı alınmıyor. Ancak, herhangi bir indirimde uygulanmıyor.
- ✓ Taksitle ödeme seçeneği tercih edilmesi ve birinci taksit süresinde ödendikten sonra geri kalan taksitlerin tamamının birinci taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde de katsayı alınmıyor. Aynı şekilde herhangi bir indirim uygulanmıyor.
- ✓ Taksitle ödeme seçeneği tercih edilmesi ve birinci taksitin süresinde ödenmemesi halinde Kanundan hükümleri doğrudan ihlal olmuyor. Yapılandırılan tutarın tamamının birinci taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde Kanunda yararlanma imkânı bulunuyor. Bu durumda da katsayı alınmıyor ve herhangi bir indirim uygulanmıyor.

7256 sayılı Kanun ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılan veya 6183 sayılı Kanun kapsamında tecil edilmiş ve ödemeleri devam eden borçları bulunan mükelleflerin talep etmeleri halinde kalan taksit tutarlarına konu borçları yeni Kanuna göre yapılandırılacaktır.

7256 sayılı Kanun ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılan ve ödemeleri devam eden borçlardan kalan taksit tutarlarına konu borçlarının 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılarak, tamamının;

- ✓ İlk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi halinde katsayı alınmıyor ve Yİ-ÜFE tutarından %90 oranında indirim yapılıyor.

Ancak, şunu belirtmekte yarar var. 6736, 7020 ve 7143 Kanunlar kapsamında yapılandırılan ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla taksit ödemeleri devam eden alacaklar 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılmayacak.

Taksitlerin ilk 2'sinin zamanında ödenmesi şartı var.

Kanundan yararlanmak isteyenlerin dikkat etmesi gereken en önemli hususlardan biri de taksitle ödemeyi tercih etmişlerse birinci ve ikinci taksitin süresinde ödenmesidir.

Birinci ve/veya ikinci taksiti süresinde ödemeyenler, Kanunun getirdiği imkânlardan yararlanamayacak. Ancak, birinci taksiti süresinde ödemeyenler, yapılandırılan tutarın tamamı ile bu tutar üzerinden hesaplanacak geç ödeme zammının birinci taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde Kanunda yararlanma imkânı bulunmaktadır.

7440 sayılı Kanun ile, vergi dairelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacaklardan, kişi bazında ülke genelinde tüm vergi dairelerine vadesi 31/12/2022 tarihi öncesi olan ve toplam tutarı 2.000 TL'yi geçmeyen borçlar terkin edilecek.

Ayrıca, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından verilen ve vadesi geçmiş olan öğrenim ve katkı kredisi taksitlerine, vade tarihleri ile 7420 sayılı Kanunla 351 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerin yürürlüğe girdiği 9 Kasım 2022 tarihleri arasında gecikme zammı, Yİ-ÜFE tutarı, katsayı tutarı gibi alacaklar terkin edilecek.

Kanunla ilgili her türlü sorunuza Gelir İdaresi Başkanlığının (www.gib.gov.tr) adresinde yer alan dokümanlardan veya Alo 189 VİMER aracılığıyla cevap alabilirsiniz.

Özetle toplumun her kesimini ilgilendirebilecek nitelikte bir kanun olan bu yeni Yapılandırma Kanunundan yararlanmak için bir an önce başvuruların yapılması ve imkânlar dâhilinde peşin ödemelerin seçilmesinde yarar olduğunu duyurmak istiyoruz.

Ayrıca, başvurularınızın (www.gib.gov.tr) adresinde yer alan İnteraktif Vergi Dairesi uygulaması üzerinden elektronik ortamda ya da posta yoluyla yapılması ve ödemelerde de kredi kartı veya banka kartı ile İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden veya anlaşmalı bankalar aracılığı ile ödeme yöntemlerinin tercih edilmesi hususunu tekrar hatırlatmak isteriz.